

Białystok, 2010.04. 20

PS.V.AL.0931-5-4/2010

**Pani
Zofia Sowul
Kierownik
Ośrodka Pomocy
Społecznej w Grabowie**

Uprzejmie informuję, że w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 1, 2 i 3 marca 2010r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Grabowie w zakresie realizacji zadań własnych gminy oraz zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku dokonano ustaleń opisanych w protokole kontroli. Kontrolą objęto okres od 01.01.2009r. do 31.12.2009r.

Protokół kontroli kompleksowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie został podpisany przez kierownika Ośrodka w dniu 30.03.2010r.

Wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.) w kontrolowanym okresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W trakcie kontroli ustalono, że w 2009r. Ośrodek nie prowadził dziennika korespondencyjnego. Dziennik korespondencyjny został założony w trakcie trwania kontroli, gdzie dokonano rejestracji dokumentów od dnia 01.01.2010r., w związku z tym odstępuje się od zaleceń. Ośrodek nie posiada ewidencji wyjść w godzinach służbowych – wpisów dokonywano w książce wyjść służbowych Urzędu Gminy.

W trakcie kontroli stwierdzono, że realizacją zadań zajmuje się kierownik Ośrodka, specjalista pracy socjalnej, podinspektor ds. świadczeń rodzinnych, aspirant pracy socjalnej, który zgodnie z zakresem czynności realizuje zadania dot. funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych oraz zadania z zakresu pomocy społecznej oraz główny księgowy zatrudniony na 1/3 etatu. Główny księgowy zatrudniony w Ośrodku jednocześnie pełni funkcję skarbnika w Urzędzie Gminy Grabowo w pełnym wymiarze czasu pracy. Główny księgowy pracuje w Ośrodku w każdy poniedziałek tygodnia w godzinach od 9.00 do 10.20 i w tym samym czasie świadczy pracę na stanowisku Skarbnika Gminy.

Kierownik Ośrodka spełnia wymagania kwalifikacyjne do zajmowania tego stanowiska, określone w art. 122 ust 1 ustawy o pomocy społecznej. Zatrudnieni pracownicy w większości

KANCELARIA OGÓLNA
przyjął 2010-04-21

posiadają wymagane kwalifikacje do zajmowanych stanowisk. Osoba zatrudniona na stanowisku podinspektora ds. świadczeń rodzinnych nie posiada stażu pracy wymaganego na tym stanowisku zgodnie z tabelą stanowisk określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. 2009r. Nr 50, poz. 398).

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka jest niezgodny z ustalonym w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.) zgodnie, z którym Ośrodek zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników (gminę Grabowo zamieszkuje 3870 mieszkańców), w Ośrodku zaś zatrudniony jest 1 pracownik socjalny.

Specjalista pracy socjalnej posiada legitymację służbową zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672, ze zm.) oraz otrzymuje dodatek do wynagrodzenia przysługujący zgodnie z art. 121 ust.3a ustawy o pomocy społecznej.

W trakcie kontroli stwierdzono, że Ośrodek realizuje zadania z ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009r. Nr 1 poz.7 ze zm.). Ośrodek posiada upoważnienie do prowadzenia postępowania, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, a także prowadzenia spraw z zakresu funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, wydane przez Wójta Gminy Grabowo.

Należy stwierdzić, że artykuł 12 ww. ustawy nie stanowi delegacji do powierzenia Ośrodkowi Pomocy Społecznej przez Wójta zadań z zakresu prowadzenia postępowania wobec dłużników. Przekazanie do Ośrodków Pomocy Społecznej zadania polegającego na podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych (uregulowanego w szczególności, w przepisach rozdziału 2 ww. ustawy) powinno nastąpić w oparciu o uchwałę rady gminy wydaną na podstawie art. 39 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.).

Ponadto pracownik realizujący zadanie nie posiada upoważnienia Wójta z zakresu prowadzenia postępowania wobec dłużników do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego wydanego na podstawie art. 4 ust. 3 wyżej cytowanej ustawy.

W okresie objętym kontrolą gmina nie prowadziła placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego oraz mieszkań chronionych. W myśl art. 17 ust. 1 pkt 12

gmina ma obowiązek prowadzenia i zapewnienia miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych.

Gmina Grabowo nie posiada dokumentu określającego zasady organizowania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym oraz zwrotu wydatków poniesionych na pokrycie kosztów pogrzebu.

Ustalenia kontroli wykazały, że gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 13, 14, 17, 18, 19, 20 ustawy.

Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 16, 16a nie są realizowane z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie.

Przyjęta uchwałą Nr VII/38/07 Rady Gminy Grabowo z dnia 28 czerwca 2007r. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2012 określa kierunki oraz poszczególne zadania, nie przewidziano jednak metod realizacji poszczególnych zadań oraz nie określono w jakim czasie będą one realizowane. Strategia nie zawiera skonkretyzowanego harmonogramu działań oraz preliminarza określającego środki finansowe na ich realizację, jak również źródeł finansowania poszczególnych zadań (art. 17 ust. 1 pkt 1).

Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną przyjęty Uchwałą Nr VII/39/07 z dnia 28 czerwca 2007r. jest bardzo ogólny. W programie nie oszacowano środków finansowych na realizację działań wymienionych w Programie, brak jest harmonogramu ich realizacji w czasie (art. 17 ust. 1 pkt 13).

Gmina realizuje zadania własne, wynikające z art. 17 ust 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy oraz zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 – na podstawie ustawy z dnia 29.12.2005r. o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Nie realizuje zadań wynikających z art. 17 ust 2 pkt 2, 3 oraz zadań wynikających z art. 18 ust. 1 pkt 4, 5, 7, i 9 ustawy.

Ustalenia kontroli wykazały w sprawach dotyczących przyznania: zasiłku okresowego, celowego, zasiłku specjalnego celowego, dożywiania następujące nieprawidłowości:

- w 1 przypadku w podstawie prawnej decyzji dotyczącej ustalenia uprawnień do zasiłku okresowego powołano się na nieaktualne przepisy prawne tj. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2006r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej - Dz. U. Nr 135, poz. 950 (niniejszy akt utracił moc od dnia 01.10.2009r.) – **str.5,poz. 7.**
- w 3 przypadkach zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia nie zawierało wyszczególnionych składników zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia

Ministra Polityki Społecznej z 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz.672, ze zm.) –**str. 6 poz.1, str. 9 poz. 2, 3.**

- w 1 przypadku wywiad środowiskowy został przeprowadzony po terminie określonym w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz.672, ze zm.) – **str. 9, poz. 2.**

- w 1 przypadku decyzja została wydana z naruszeniem art.130 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) – zgodnie z którym decyzja nie może być wykonana przed upływem terminu do wniesienia odwołania – **str. 11, poz. 3,**

- w 3 przypadkach skontrolowanym decyzjom nadano w sentencji „rygor natychmiastowej wypłaty”, nie dokonując stosownego zapisu o treści: „Zgodnie z art. 108 KPA decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności”- **str. 11, poz. 1, 4, 5,**

- w 5 przypadkach w podstawie prawnej wydawanych decyzji błędnie przywołano art. 39 ust.1, 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.) –ponieważ zgodnie z cyt. wyżej ustawą podstawą do przyznania zasiłku celowego specjalnego jest art. 41 cyt. ustawy – **str. 12,poz. 1, 2, 3, 4, 5,**

-w 2 przypadkach wydanych decyzji brak sprecyzowanego terminu wypłaty – **str. 12, poz. 2, 5.**

- we wszystkich przypadkach skontrolowanym decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, ale stosowny zapis, o treści: „Zgodnie z art. 108 KPA decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności” zamieszczono tylko w ich uzasadnieniach. W podstawie prawnej wydawanych decyzji oraz w ich sentencji nie powoływano ww. artykułu.

- większość skontrolowanych decyzji przyznających pomoc w formie posiłku, tak jak przykładowa decyzja nr OPS-8125/56/09 z 15.10.2009, zawierają uzasadnienie o identycznej treści - *„Na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego oraz załączonych dokumentów stwierdzam, że z uwagi na trudną sytuację materialną rodziny aktualnie nie może Pan/Pani zapewnić swoim dzieciom odpowiedniego posiłku”*, które nie spełnia kryteriów określonych w art.107 § 1 Kpa, który mówi, iż decyzja powinna zawierać m.in. „uzasadnienie faktyczne i prawne” oraz § 3, który precyzuje, że „Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.”.

Realizację programu dożywiania uczniów w szkołach na terenie gminy Grabowo w 27, 33 % ograniczono do posiłku w formie bułki i mleka, natomiast zgodnie z § 3 ust. 1 ww.

rozporządzenia pomoc w formie posiłku powinna być udzielana ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku.

Gmina realizuje zadania wynikające z art. 110 ust. 4. Kierownik ośrodka składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Zadanie określone w art. 110 ust. 5 ww. ustawy nie było realizowane – kierownik nie wytaczał powództwa o zasądzenie alimentów na rzecz obywateli.

Ośrodek pomocy społecznej nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (zadanie określone w art. 110 ust. 6 ww. ustawy).

Przyczyną powstania powyższych uchybień jest nieznanomość aktów prawnych, na podstawie których funkcjonuje Ośrodek, w szczególności ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.), aktów wykonawczych do ustawy.

Za powstałe uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie oraz Wójt Gminy Grabowo.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi zobowiązuje kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowie do:

1. Dostosowania stanu zatrudnienia w Ośrodku do obowiązujących przepisów prawnych, tj. art. 110 ust.11 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.),
2. Podjęcia działań w celu dostosowania stanowiska pracy ds. świadczeń rodzinnych zgodnie z tabelą stanowisk określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2009r. Nr 50, poz.398),
3. Podjęcia kroków do wydania przez Radę Gminy Uchwały w oparciu o art.39 ust.4 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) w celu realizacji przez Ośrodek zadania polegającego na podejmowaniu działań wobec dłużników alimentacyjnych.
4. Podjęcia działań w celu wydania upoważnienia w oparciu o art. 4 ust.3 ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 Nr 1, poz.7 ze zm.) pracownikowi organu właściwego dłużnika do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego jako organu właściwego dłużnika

5. Podjęcia działań zmierzających do dokonania zmian Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w zakresie określenia metod realizacji poszczególnych zadań oraz w jakim czasie będą one realizowane, skonkretyzowania harmonogramu działań, preliminarza określającego środki finansowe na ich realizację oraz określenia źródeł finansowania poszczególnych zadań,

6. Podjęcia działań zmierzających do dokonania zmian Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną poprzez: oszacowanie środków finansowych na realizację działań wymienionych w Programie oraz ustalenie harmonogramu ich realizacji w czasie,

7. Podjęcia działań w celu określenia zasad sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym oraz zwrotu wydatków poniesionych na pokrycie kosztów pogrzebu (art. 17 ust. 1, pkt 15),

8. Podjęcia działań w celu dożywiania dzieci zgodnie z wymaganiami określonymi w § 3 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25 poz. 186, ze zm.) ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku,

9. Prawidłowego stosowania obowiązujących przepisów: ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności:

- powoływania się w decyzjach na aktualnie obowiązujące akty prawne,
- stosowanie prawidłowej podstawy prawnej w wydawanych decyzjach,
- określanie w wydawanych decyzjach precyzyjnych terminów wypłat,
- w przypadku nadania rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji powoływania art.108 Kpa w podstawie prawnej, sentencji,
- sporządzanie uzasadnień wydawanych decyzji w oparciu o kryteria określone w art.107 § 1,3 Kpa,
- przeprowadzania wywiadów środowiskowych w oparciu o § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z 19 kwietnia 2005r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. Nr 77, poz. 672, ze zm.).

Ponadto uregulowania wymaga kwestia zatrudnienia głównego księgowego w związku z tym, iż kontrola wykazała, że główny księgowy w tym samym czasie świadczy pracę w 2 miejscach.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 i 4 ww. ustawy o pomocy społecznej oraz § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23.03.2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z Nr 61, poz. 543, ze zm.) kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia do Dyrektora Wydziału

Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, zastrzeżeń w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych.

W przypadku nieskorzystania z powyższego prawa należy w terminie 30 dni powiadomić Wojewodę Podlaskiego o podjętych czynnościach.

Otrzymuje:

Wójt Gminy Grabowo

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Andrzej Kozłowski
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

ep

2012.04.20 A. Liszewski - st. inż. m. 2